A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2017. december 20. * [i]

„Fellebbezés – Állami támogatások – Digitális televíziózás – A digitális földfelszíni televíziózásnak a távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére nyújtott támogatás – A földfelszíni digitális televíziós platformok üzemeltetőinek nyújtott szubvenció – A támogatási intézkedéseket a belső piaccal részben összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozat – Az »állami támogatás« fogalma – Előny – Általános gazdasági érdekű szolgáltatás – Meghatározás – A tagállamok mérlegelési mozgástere”

A C-81/16. P. sz. ügyben,

a **Spanyol Királyság** (képviselik: M. A. Sampol Pucurull, M. J. García-Valdecasas Dorrego és A. Rubio González, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2016. február 12-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: P. Němečková, É. Gippini Fournier és B. Stromsky, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, C. Vajda, Juhász E., K. Jürimäe (előadó) és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2017. szeptember 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: spanyol.

Ítéletet

1 Fellebbezésében a Spanyol Királyság az Európai Unió Törvényszéke 2015. november 26-i Spanyolország kontra Bizottság ítéletének (T-461/13, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2015:891) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék elutasította a Spanyol Királyság által a digitális földfelszíni televíziózás távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére (Kasztília–La Mancha régión kívül) odaítélt SA.28599 (C 23/10 [korábbi NN 36/10, korábbi CP 163/09]) sz. állami támogatásról szóló, 2013. június 19-i 2014/489/EU bizottsági határozat (HL 2014. L 217., 52. o., a továbbiakban: vitatott határozat) megsemmisítése iránt a Spanyol Királyság által előterjesztett keresetet.

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

2 A jogvita alapját képező tényállást a Törvényszék a megtámadott ítélet 1–22. pontjában fejtette ki. A jelen eljárás érdekében e tényállás a következőképpen foglalható össze.

3 A jelen ügy azon intézkedések sorozatát érinti, amelyeket a spanyol hatóságok az analóg műsorszórásról a digitális műsorszórásra való, Spanyolországban történő átállás keretében hajtottak végre Spanyolország teljes területén, a Comunidad Autónoma de Castilla-La-Mancha (Kasztília–La Mancha autonóm közösség, Spanyolország) kivételével (a továbbiakban: szóban forgó intézkedés).

4 A Spanyol Királyság az analóg műsorszolgáltatásról a digitális műsorszolgáltatásra való áttérés folyamatának az elősegítéséhez szükséges szabályozási keretet többek között a 2005. június 14-i Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo (a digitális földfelszíni televíziózás terjedését, a kábeltelevíziózás liberalizációját, valamint a pluralizmus elősegítését célzó sürgős intézkedésekről szóló 10/2005. sz. törvény; a BOE 2005. június 15-i 142. száma, 20562. o.) és a 2005. július 29-i Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre (a digitális földfelszíni televíziózás nemzeti műszaki tervének jóváhagyásáról szóló 944/2005. sz. királyi rendelet; a BOE 2005. július 30-i 181. száma, 27006. o.) kihirdetésével vezette be. E királyi rendelet a nemzeti magán és állami műsorszolgáltatókkal szemben előírta, hogy gondoskodjanak arról, hogy az előbbiek esetében a lakosság 96%-ához, az utóbbiak esetében 98%-ához eljusson a digitális földfelszíni televíziózás (DTT).

5 Az analóg televíziózásról a DTT-re való áttérés lehetővé tétele érdekében a spanyol hatóságok Spanyolország területét három különböző térségre osztották, amelyeket az „I. térség”, a „II. térség” és a „III. térség” elnevezésekkel illettek. A jelen ügyben érintett II. térség a spanyol lakosság 2,5%-ára kiterjedő kevésbé urbanizált és távoli területeket foglalja magában. E térségben a műsorszolgáltatók kereskedelmi érdekek hiányában nem fektettek be a digitalizálásba, ami a spanyol hatóságokat arra késztette, hogy állami finanszírozást alkalmazzanak.

6 A Consejo de Ministros (miniszterek tanácsa, Spanyolország) 2007 szeptemberében elfogadta a DTT-re történő átállás nemzeti tervét, amelynek célja az volt, hogy a spanyol lakosságnak a DTT-szolgáltatás általi lefedettsége hasonló szintet érjen el, mint amilyen a 2007. év során e lakosságnak az analóg televíziós szolgáltatás általi lefedettsége volt, azaz e lefedettség terjedjen ki a lakosság több mint 98%-ára, valamint Baszkföld, Katalónia és Navarra autonóm közösségének (Spanyolország) teljes vagy szinte teljes lakosságára.

7 A DTT vonatkozásában rögzített lefedettségi célok elérése érdekében a spanyol hatóságok állami finanszírozás nyújtását irányozták elő a II. térség és különösen az e térségben található autonóm közösségek régióin belüli földfelszíni digitalizálási folyamat támogatása céljából.

8 2008 februárjában a Ministerio de Industria, Turismo y Comercio (ipari, idegenforgalmi és kereskedelmi minisztérium, Spanyolország) (a továbbiakban: MITC) határozatot hozott, amelynek célja a távközlési infrastruktúra fejlesztése, valamint az, hogy egy „Plan Avanza” című terv keretében meghatározza az információs társadalom fejlesztését célzó intézkedések finanszírozásának feltételeit és a források elosztását. Az e határozat értelmében jóváhagyott költségvetést részben a televíziózásnak a II. térségben való digitalizálására szánták.

9 E digitalizálást 2008 júliusa és novembere között hajtották végre. Ezt követően a MITC forrásokat csoportosított át az autonóm közösségekhez, amelyek vállalták, hogy saját költségvetésükből fedezik a művelet fennmaradó költségeit.

10 2008 októberében a miniszterek tanácsa további források biztosítását hagyta jóvá a 2009-es év első felében megvalósítandó digitális átállási projektek keretében a DTT-lefedettség bővítése és kiegészítése céljából.

11 Ezt követően az autonóm közösségek megkezdték a DTT-bővítési folyamatot. Ennek keretében közbeszerzési eljárásokat szerveztek, vagy e bővítéssel magánvállalkozásokat bíztak meg. Egyes esetekben az autonóm közösségek a helyi önkormányzatokat bízták meg az említett bővítés végrehajtásával.

12 2009. május 18-án panasz érkezett az Európai Bizottsághoz, amely a SES Astra SA-tól származott, és olyan állami támogatási programra vonatkozott, melyet a Spanyol Királyság annak érdekében biztosított, hogy a II. térségben elősegítse a DTT-re történő átállást. A SES Astra szerint e program olyan be nem jelentett támogatást tartalmazott, amely alkalmas arra, hogy versenytorzulást eredményezzen a földfelszíni és műholdas műsorszóró platform között.

13 A Bizottság 2010. szeptember 29-i levelében értesítette a Spanyol Királyságot arról, hogy a szóban forgó támogatási programmal kapcsolatosan az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindítását határozta el Spanyolország teljes területére vonatkozóan, Kasztília–La Mancha autonóm közösség kivételével, amely régió tekintetében külön eljárást indított.

14 A Bizottság ezt követően elfogadta a vitatott határozatot, amelynek rendelkező részén belül az 1. cikk kimondja, hogy a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői javára a DTT-hálózat II. térségen belüli kiépítésére, karbantartására és üzemeltetésére nyújtott állami támogatást az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértésével hajtották végre, továbbá hogy e támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal, kivéve az olyan támogatást, amelyet a technológiai semlegesség kritériumának megfelelően nyújtottak. E határozat rendelkező részének 3. cikke elrendeli ezen összeegyeztethetetlen támogatásnak a DTT üzemeltetőivel való visszatéríttetését, függetlenül attól, hogy közvetlenül vagy közvetetten részesültek a támogatásban.

15 A megtámadott határozat indokolásában a Bizottság először is megállapította, hogy a DTT-nek a II. térségben való bővítéséhez nyújtott támogatási program a központilag elfogadott különböző jogszabályokon, valamint a MITC és az autonóm közösségek között létrejött megállapodásokon alapul. A gyakorlatban az autonóm közösségek a spanyol kormányzat által a DTT bővítésére vonatkozóan kiadott iránymutatásokat alkalmazták.

16 Másodszor, a Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó intézkedést az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak kell tekinteni. E tekintetben a Bizottság megállapította különösen, hogy a spanyol hatóságok egyetlen példaként Baszkföld autonóm közösség esetére hivatkoztak annak alátámasztása érdekében, hogy a Bíróság 2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletében (C-280/00, a továbbiakban: Altmark ítélet, EU:C:2003:415) megállapított feltételek szerint nincs szó állami támogatásról. Ugyanakkor az ezen ítéletben meghatározott első feltétel (a továbbiakban: első Altmark-feltétel), amely szerint egyrészt a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségeknek kell terhelnie, másrészt

pedig e kötelezettségeknek egyértelműen meghatározottaknak kell lenniük, a Bizottság álláspontja szerint nem teljesült. Ezenkívül, mivel nem biztosított az, hogy az említett autonóm közösség általános érdekének megfelelően a költségek a legalacsonyabbak legyenek, az említett ítéletben meghatározott negyedik feltétel (a továbbiakban: negyedik Altmark-feltétel) sem teljesült.

17 Harmadszor, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó intézkedés nem tekinthető az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerint a belső piaccal összeegyeztethető állami támogatásnak, annak ellenére sem, hogy ezen intézkedés jól meghatározott közérdekű célkitűzésre irányul, és fennállt az érintett piac hiányossága. A Bizottság szerint az említett intézkedés, mivel nem tartja tiszteletben a technológiai semlegesség elvét, nem arányos, és nem megfelelő eszköz a szabadon fogható csatornák II. térségen belüli lakossági lefedettségének biztosításához.

18 Negyedszer, a Bizottság megállapította, hogy mivel a földfelszíni platform üzemeltetését nem határozták meg kellően pontosan közszolgáltatásként, a szóban forgó intézkedés nem igazolható az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

19 A Spanyol Királyság a Törvényszék Hivatalához 2013. augusztus 30-án benyújtott keresetlevelével keresetet indított a vitatott határozat megsemmisítése iránt.

20 Keresetének alátámasztása érdekében a Spanyol Királyság öt jogalapra hivatkozott. Az első jogalap az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésén alapult. A másodlagosan felhozott második jogalap a szóban forgó állítólagos támogatásnak a belső piaccal való összeegyeztethetetlenségére vonatkozott. E jogalap az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésében és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott engedélyezési feltételek téves alkalmazásán alapult. A harmadik jogalap keretében a Spanyol Királyság az eljárási szabályzat megsértésére hivatkozott. A másodlagosan felhozott negyedik jogalap a támogatás visszatérítésére vonatkozó felhívásra vonatkozott, és a jogbiztonság, az egyenlő bánásmód, az arányosság és a szubszidiaritás elvének a megsértésén alapult. Az ötödik jogalapban a Spanyol Királyság másodlagosan azt állította, hogy a támogatás visszatérítésére vonatkozásában megsértették a tájékozódáshoz való alapvető jogát.

21 A Törvényszék az első jogalapot megalapozatlanként elutasította.

22 Ennek kapcsán a Törvényszék elutasította a Spanyol Királyság azon érvelését, amely szerint a kedvezményezettek részére nyújtott gazdasági előny hiányában a szóban forgó intézkedést nem lehetett az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősíteni, mivel nem teljesültek a Bíróság által a 2003. július 24-i Altmark ítéletben (C-280/00, EU:C:2003:415) meghatározott feltételek.

23 A közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos első Altmark feltételt illetően a Törvényszék a megtámadott ítélet 53–78. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Spanyol Királyság nem bizonyította, hogy a Bizottság tévesen állapította volna meg, hogy a szóban forgó szolgáltatás, vagyis a DTT-hálózat II. térségen belüli kiépítése, karbantartása és üzemeltetése közszolgáltatásként történő egyértelmű meghatározásának hiányában az említett feltétel nem teljesült.

24 A közösség számára legalacsonyabb költség biztosításával kapcsolatos negyedik Altmark feltételt illetően a Törvényszék a megtámadott ítélet 79–83. pontjában úgy ítélte meg, hogy az említett tagállam azt sem bizonyította, hogy a Bizottság tévesen állapította volna meg, hogy e feltétel nem teljesült, mivel ugyanezen tagállam lényegében annak kijelentésére szorítkozott, hogy a műholdas platformmal összehasonlítva a földfelszíni platform volt a leginkább költséghatékony megoldás, mivel a földfelszíni analóg televíziózáshoz szükséges infrastruktúra már megvolt.

25 A Törvényszék érdemben elutasította a Spanyol Királyság által az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának állítólagos megsértésére alapított érvelést, valamint az általa felhozott három másik jogalapot, következésképpen pedig teljes egészében a keresetet is.

A felek kérelmei

26 Fellebbezésében a Spanyol Királyság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet,

– semmisítse meg a vitatott határozatot, és

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

27 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a Spanyol Királyságot kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

28 Fellebbezésének alátámasztása érdekében a Spanyol Királyság két jogalapra hivatkozik.

Az első jogalapról

29 Az első jogalap az általános gazdasági érdekű szolgáltatás (a továbbiakban: ágész) tagállamok általi meghatározásának és végrehajtásának ellenőrzésével kapcsolatos téves jogalkalmazáson alapul. E jogalap két részre oszlik.

Az első részről

– A felek érvei

30 A Spanyol Királyság az első jogalapjának első részében a megtámadott ítélet 53–78. pontját kifogásolja, amelyekben a Törvényszék a Bizottság által lefolytatott azon mérlegelést vizsgálta, amelynek eredményeképpen ez utóbbi intézmény megállapította, hogy az első Altmark-feltétel nem teljesült.

31 E tagállam azt állítja, hogy a Törvényszék téves előfeltevésekre alapítja az érvelését, amennyiben először is úgy ítélte meg, hogy a jogi háttéren kívül nem kellett figyelembe venni a spanyol hatóságok összes olyan aktusát, amellyel az érintett gazdasági szereplőket közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével bízták meg; másodszor, hogy a Spanyol Királyság nem nyújtott be hozzá semmilyen szerződést, amely e gazdasági szereplőkkel szemben ilyen közszolgáltatási kötelezettségeket írt volna elő, harmadszor pedig, hogy Baszkföldön kívül egyik autonóm közösség sem terjesztett elő olyan érvelést, amely bizonyíthatta volna, hogy a földfelszíni hálózat üzemeltetése közszolgáltatásnak minősült. Ebből következik, hogy a Törvényszék nem folytatott le kellően körültekintő vizsgálatot annak eldöntése érdekében, hogy a spanyol hatóságok a szóban forgó ágész meghatározása kapcsán nyilvánvaló hibát követtek-e el a mérlegelési jogkörük gyakorlása során.

32 Először is, a jogi háttér Törvényszék által végzett elemzése nyilvánvalóan téves. A 2003. november 3-i Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones (a távközlésről szóló 32/2003. sz. általános törvény; a BOE 2003. november 4-i 264. száma, 38890. o.) ugyanis kifejezetten ágészként határozza meg a rádió-

és televízióhálózatok üzemeltetését, és az ítélkezési gyakorlatra figyelemmel nem lehet kizárni e törvény relevanciáját azzal az indokkal, hogy az az ágazat valamennyi, nem pedig csak egyes szereplőire vonatkozik.

33 Másodszor, a nemzeti jogi aktusok és a spanyol hatóságok által kötött szerződések nem csupán meghatározzák az ágészt, és bizonyos szereplőkre bízzák annak teljesítését, hanem kifejezetten utalnak a földfelszíni technológiára. E jogi aktusokat figyelembe vette a Bizottság – többek között a vitatott határozat (23)–(36) preambulumbekezdésében – és a Törvényszék az állami támogatás fennállásának megállapítása érdekében.

34 E tekintetben a Spanyol Királyság előadja, hogy a bírósági eljárás keretében benyújtható bizonyítékok, a jelen esetben a közszolgáltatási kötelezettségeket előíró szerződések nem relevánsak egy bizottsági határozat jogszerűségének vizsgálata szempontjából. Ezenkívül a tiszteletben tartandó eljárási kötelezettségek között szerepel valamennyi lényegi elem Bizottság által elvégzendő gondos és pártatlan vizsgálatára és a határozatának megindokolására vonatkozó kötelezettség.

35 A jelen ügyben a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie a bizonyos autonóm közösségekben szervezett azon közbeszerzési eljárásokat, amelyek – mint az egyébként kitűnik a szóban forgó intézkedésnek többek között a vitatott határozat (32)–(34) preambulumbekezdésében kifejtett ismertetéséből – szerves részét képezik ezen intézkedésnek.

36 Harmadszor, a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a Törvényszék nem állíthatta, hogy Baszkföldön kívül egyik autonóm közösség sem bizonyította a földfelszíni hálózat üzemeltetésének ágészjellegét, mivel a Bizottság 82 közbeszerzési eljárásból álló mintát vizsgált meg abból a célból, hogy értékelje a támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségét, mint ez kitűnik a vitatott határozat 29. lábjegyzetéből. Következésképpen a Törvényszék nem győződött meg arról, hogy a Bizottság valóban megvizsgálta-e a szóban forgó közszolgáltatás meghatározása szempontjából releváns valamennyi elemet.

37 A Bizottság úgy véli, hogy ez a rész hatástalan, illetve mindenképpen elfogadhatatlan és megalapozatlan.

– A Bíróság álláspontja

38 Első jogalapjának első részében a Spanyol Királyság lényegében azt állítja, hogy a Törvényszék által az első Altmark-feltételre vonatkozóan lefolytatott vizsgálat több jogi hibát tartalmaz.

39 Először is, a nemzeti jog mérlegelése során a Törvényszék által elkövetett állítólagos hibát illetően meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet 66. pontjában a Törvényszék pontosan elismerte, hogy a 32/2003. sz. általános törvény a rádiós és televíziós műsorszolgáltató hálózatok üzemeltetését „általános érdekű szolgáltatásnak” minősíti.

40 Márpedig a Törvényszék a megtámadott ítélet 67. pontjában megállapította: önmagában az, hogy valamely szolgáltatást a nemzeti jog általános érdekűnek minősít, nem jelenti azt, hogy minden olyan gazdasági szereplőt, aki ezt a szolgáltatást nyújtja, az első Altmark-feltétel értelmében vett, egyértelműen meghatározott közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével bíztak meg. Ezenkívül megállapította, hogy a 32/2003. sz. általános törvényből nem következik, hogy Spanyolországban minden távközlési szolgáltatásnak a 2003. július 24-i Altmark ítélet (C-280/00, EU:C:2003:415) értelmében vett ágészjellege lenne, továbbá hogy e törvény kifejezetten akként rendelkezik, hogy az e törvény értelmében vett valamennyi általános érdekű szolgáltatást a szabad verseny rendszerének keretében kell nyújtani.

41 A megtámadott ítélet 68. pontjában a Törvényszék azt is megállapította, hogy a 32/2003. sz. általános törvény rendelkezései technológiailag semlegesek, továbbá hogy a távközlés a jeleknek a mindenfajta műsorszolgáltató hálózaton keresztüli közvetítését jelenti, és nem csak konkrétan a földfelszíni hálózaton keresztüli közvetítését. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a spanyol törvény által nyújtott e pontosítások alapján nem állapítható meg, hogy e törvényben a földfelszíni hálózat üzemeltetését a 2003. július 24-i Altmark ítélet (C-280/00, EU:C:2003:415) értelmében vett közszolgáltatásként határozták volna meg.

42 E tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság a fellebbezés keretében kizárólag annak ellenőrzésére rendelkezik hatáskörrel, hogy sor került-e a nemzeti jog elferdítésére, aminek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az iratanyagból (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Hansestadt Lübeck ítélet, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Márpedig a jelen ügyben a Spanyol Királyság nem hivatkozott a nemzeti jog ilyen elferdítésére, és még kevésbé bizonyította, hogy fennállna ilyen elferdítés. Ugyanis nem támasztotta alá és nem is bizonyította, hogy a Törvényszék olyan megállapításokat tett volna, amelyek nyilvánvalóan ellentétesek a spanyol jog szóban forgó rendelkezéseinek tartalmával, vagy olyan jelentést tulajdonított volna e rendelkezések valamelyikének, amellyel az utóbbi nyilvánvalóan nem rendelkezik az iratokban szereplő többi bizonyítékra tekintettel.

44 Végeredményben, még ha feltételezzük is, hogy a Spanyol Királyság azt is állítja, hogy a Törvényszék jogilag tévesen minősítette a 32/2003. sz. általános törvényt, akkor is meg kell állapítani, mint azt a főtanácsnok is tette az indítványának 155. és 156. pontjában, hogy tekintettel arra, hogy e törvénynek a jelen ítélet 40. és 41. pontjában hivatkozott elemei nem egyértelműek, nem jelent téves jogalkalmazást a Törvényszék által levont azon következtetés, amely szerint az említett törvény alapján nem lehetett megállapítani, hogy a földfelszíni hálózatot üzemeltető gazdasági szereplőket a 2003. július 24-i Altmark ítéletben (C-280/00, EU:C:2003:415) meghatározott első feltétellel összhangban világosan meghatározott közszolgáltatási kötelezettségekkel bízták meg (a mai napon hozott Comunidad Autónoma del País Vasco és társai kontra Bizottság ítélet, C-66/16 P–C-69/16 P, 102. pont).

45 Másodszor, a Spanyol Királyságnak a jelen ítélet 33–35. pontjában ismertetett érvelése a megtámadott ítélet téves olvasatán alapul.

46 Egyrészt ugyanis, a Spanyol Királyság állításával ellentétben a Törvényszék nem állapította meg, hogy nem kellett figyelembe venni az összes olyan aktust, amelyekkel a spanyol hatóságok az érintett gazdasági szereplőket közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével bízták meg.

47 Épp ellenkezőleg, a megtámadott ítélet 69–73. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék megvizsgálta a Spanyol Királyság azon érvét, amely szerint az említett gazdasági szereplőket megbízták ilyen kötelezettségek teljesítésével, többek között azon közbeszerzési szerződésekben, amelyeket ugyanezen gazdasági szereplők és a spanyol hatóságok kötöttek egymással, valamint azon intézményközi egyezményekben, amelyek a baszk kormány, a baszk helyi önkormányzatok szövetsége, valamint a három baszk regionális tanács között jöttek létre.

48 Ennek keretében a Törvényszék a megtámadott ítélet 71. pontjában megállapította, hogy a közszolgáltatási feladatra vonatkozó megbízás lefedheti a megállapodás jellegű aktusokat is, amennyiben azok a közhatalmi szervektől származnak, és kötelező erejűek, ez pedig annál inkább így van, ha az ilyen aktusok a jogszabályokban előírt kötelezettségeket konkretizálják.

49 A Törvényszék ugyanakkor az említett 71. pontban elutasította a Spanyol Királyság érvelését azzal az indokkal, hogy a jelen ügyben a Spanyol Királyság nem nyújtott be a Törvényszékhez semmilyen szerződést, amely alátámaszthatná az állításait, továbbá hogy a szóban forgó szolgáltatás ágészjellegét az érintett hatóságok által nyújtott bármilyen pontosítás hiányában nem lehetett önmagában abból a körülményből levezetni, hogy e szolgáltatás közbeszerzési szerződés tárgyát képezte.

50 Ráadásul, mint az kitűnik a megtámadott ítélet 72. pontjából, a Törvényszék a Spanyol Királyság által a Bizottság azon megállapításaival kapcsolatban előadott érveket, amelyek szerint a földfelszíni hálózat üzemeltetését az intézményközi egyezményekben nem határozták meg közszolgáltatásként, elutasította azzal az indokkal, hogy e megállapításokat a Spanyol Királyság nem vitatta a Törvényszék előtt.

51 Másrészt, a Spanyol Királyság azon érvét, amely szerint a Törvényszék tévesen kifogásolta vele szemben, hogy a bírósági eljárás keretében nem nyújtott be egyetlen olyan szerződést sem, amelyben meghatározták volna a közszolgáltatási kötelezettségeket, megalapozatlanként el kell utasítani azzal az indokkal, hogy ez az érv az említett ítélet téves olvasatából ered.

52 A Spanyol Királyság állításával ellentétben ugyanis a Törvényszék nem kifogásolta vele szemben, hogy nem nyújtotta be a vitatott szolgáltatás mérlegeléséhez szükséges közbeszerzési szerződéseket. Mint az kitűnik a megtámadott ítélet 77. pontjából, a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy e tagállam nem kifogásolhatta a Bizottsággal szemben, hogy az elemzését olyan tényállási elemekre alapította, amelyek a vitatott határozat elfogadásának időpontjában a rendelkezésére álltak. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint, amelyre a Törvényszék e pontban helyesen emlékeztetett, az állami támogatásokkal kapcsolatos valamely határozat jogszerűségét azon információk alapján kell megítélni, amelyekkel a Bizottság e határozat elfogadásának időpontjában rendelkezhetett (lásd többek között: 2014. szeptember 4-i Albergo Quattro Fontane és társai kontra Bizottság végzés, C-227/13 P–C-239/13 P, nem tették közzé, EU:C:2014:2177, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 Harmadszor, mint azt a főtanácsnok az indítványának 159. pontjában hangsúlyozta, nem lehet helyt adni az arra alapított érvnek, hogy a Törvényszék nem vizsgálta meg a szóban forgó közszolgáltatás meghatározása szempontjából releváns összes körülményt, mivel a Bizottság 82 közbeszerzési eljárásból álló mintát vizsgált meg abból a célból, hogy értékelje a támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségét. E körülmény ugyanis nem jelenti azt, hogy Baszkföldön kívül más autonóm közösség is bizonyította volna, hogy a földfelszíni hálózat üzemeltetésére irányuló szolgáltatás a 2003. július 24-i Altmark ítélet (C-280/00, EU:C:2003:415) értelmében ágészjellegű lenne.

54 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első jogalap első részét el kell utasítani.

A második részről

– A felek érvei

55 Az első jogalap második részében a Spanyol Királyság a megtámadott ítéletnek konkrétabban a 81. és 82. pontját kifogásolja, amennyiben a Törvényszék e pontokban a negyedik Altmark-feltétel mérlegelése keretében úgy ítélte meg, hogy Baszkföld esetében a műholdas technológiával való összehasonlítás nem volt elegendő annak bizonyításához, hogy a szóban forgó vállalkozás volt a leghatékonyabb.

56 A Bizottság azt állítja, hogy a Spanyol Királyság érvei nem világosak, továbbá elfogadhatatlanok, illetve mindenképpen megalapozatlanok.

– *A Bíróság álláspontja*

57 Amennyiben az első jogalap jelen része a Törvényszék által a negyedik Altmark-feltétel vizsgálatát illetően elkövetett állítólagos hibára vonatkozik, meg kell állapítani, hogy az Altmark-feltételek együttes jellegére tekintettel az, ha téves a Törvényszék azon mérlegelése, amely szerint e feltételek valamelyike nem teljesül, nem eredményezheti a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését, ha az ítélet e feltételek közül valamely másiknak a mérlegelését illetően mentes a téves jogalkalmazástól (a mai napon hozott Comunidad Autónoma del País Vasco és társai kontra Bizottság ítélet, C-66/16 P–C-69/16 P, 49. pont).

58 Márpedig az első jogalap első részének a vizsgálatából kitűnik, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor elutasította a Spanyol Királyság által a vitatott határozat (119)–(126) preambulumbekezdésében szereplő azon megállapítások vitatása érdekében előterjesztett érveket, amelyek szerint az első Altmark-feltétel nem teljesült.

59 E feltételek mellett az első jogalap második részét hatástalannak kell tekinteni.

60 Az első jogalapot tehát teljes egészében el kell utasítani.

A második jogalapról

A felek érvei

61 A Spanyol Királyság azt kifogásolja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 101–110. pontjában azt elemezte, hogy a támogatás az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető-e a belső piaccal. E tagállam azt állítja, hogy a Törvényszék okfejtése több olyan hibát tartalmaz, amely bizonyítja, hogy a Törvényszék nem a 2005. február 15-i Bizottság kontra Tetra Laval ítéletből (C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39. pont) eredő ítélkezési gyakorlattal összhangban gyakorolta a bírósági felülvizsgálati jogkörét.

62 Először is, a Spanyol Királyság úgy véli, hogy a Törvényszék nem vizsgálta meg kellőképpen a vitatott határozat alapjául szolgáló körülmények pontosságát, amikor a megtámadott ítélet 104. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem volt köteles részletekkel szolgálni a közbeszerzési eljárások azon mintájáról, amelyet figyelembe vett annak megállapításához, hogy nem tartották tiszteletben a technológiai semlegesség elvét. E tekintetben a Törvényszék által e pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat nem releváns, mivel az ezen ítélkezési gyakorlat alapjául szolgáló ügyekben az egyedi közbeszerzési eljárások nem képezték részét a támogatási intézkedés ismertetésének. Márpedig a jelen ügyben – mint az kitűnik a vitatott határozat (23)–(36) preambulumbekezdéséből – a közbeszerzési eljárások szerves részét képezték a szóban forgó intézkedésnek.

63 Másodszor, e tagállam szerint a Törvényszék nem vizsgálta meg a közbeszerzési eljárások azon mintájának megbízhatóságát és következetességét, amelyekre a Bizottság támaszkodott, továbbá nem vizsgálta meg, hogy a Bizottság releváns adatokat használt-e fel. Így a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 108. pontjában úgy ítélte meg, hogy a spanyol hatóságok nem szolgáltak azokkal az adatokkal, amelyek szükségesek a támogatás összeegyeztethetőségének megállapításához. Egyrészt, a Bizottság maga határozott úgy, hogy egy, a spanyol hatóságok által szolgáltatott mintát elemez, a Törvényszék előtt pedig azt állította, hogy nincs tudomása az általa megvizsgált közbeszerzési eljárások számáról. Másrészt, a spanyol hatóságok által a bírósági eljárás keretében szolgáltatott minta megbízhatóságának kérdése mindenképp irreleváns, mivel a vitatott határozat jogszerűségének felülvizsgálatát azon adatok alapján kell elvégezni, amelyek e határozat meghozatalának időpontjában rendelkezésre álltak.

64 Harmadszor, a Törvényszék azáltal, hogy helybenhagyta a Bizottság azon következtetését, amely szerint a szóban forgó intézkedés nem volt technológiailag semleges, a saját indokolásával pótolta a vitatott határozatban felmerülő hiányosságokat.

65 Válaszában a Spanyol Királyság pontosítja, hogy a második jogalap a Bizottság abban megnyilvánuló felületességére vonatkozik, hogy nem vizsgálta meg a spanyol hatóságok által elé terjesztett összes közbeszerzési eljárást. E kérdés a Bizottság mérlegelési jogkörét érinti, ezáltal pedig fellebbezés tárgyát képezheti.

66 A Bizottság elöljáróban hangsúlyozza, hogy a jelen jogalap nem terjed ki a megtámadott ítélet 96. pontjára, következésképpen pedig nem értelmezhető akként, mint amely kétségbe vonja az arra vonatkozó elemzést, hogy a támogatás az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján összeegyeztethető-e. Ezenkívül a Bizottság szerint a Spanyol Királyság e jogalappal azt kéri a Bíróságtól, hogy hivatalból vizsgálja felül a Törvényszék ítéletét, ezáltal pedig olyan kérdéseket szándékozik felvetni a fellebbezés szakaszában, amelyekre a Törvényszék előtt nem hivatkozott, ami az említett jogalapot elfogadhatatlanná teszi.

67 Végeredményben a Bizottság azt állítja, hogy megalapozatlanok azok a kifogások, amelyeket a Spanyol Királyság a Törvényszék által a közbeszerzési eljárások mintájából kiindulva lefolytatott elemzés tekintetében fogalmazott meg.

68 Viszonválaszában a Bizottság hangsúlyozza, hogy ellentétben azzal, amit a Bíróság eljárási szabályzata 127. cikkének (1) bekezdése megenged, a Spanyol Királyság válaszából kitűnik, hogy a második fellebbezési jogalapját kiterjeszti az első jogalapjával érintett elemekre. E tagállam így általános jelleggel azt állítja, hogy az első jogalapot illetően is elégtelen bírósági felülvizsgálatra került sor, miközben ezen első fellebbezési jogalap megfogalmazása szerint ez utóbbi jogalap kizárólag arra a jogi hibára vonatkozik, amelyet a Törvényszék az ágész fennállását illetően követett el.

A Bíróság álláspontja

69 A második jogalapban a Spanyol Királyság azt kifogásolja, hogy a Törvényszék több szempontból tévesen alkalmazta a jogot a Bizottság által azzal kapcsolatban lefolytatott elemzés vizsgálata keretében, hogy a szóban forgó intézkedés az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető-e a belső piaccal.

70 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint – amelyre a Törvényszék a megtámadott ítélet 99. pontjában helyesen hivatkozott – a Bizottság által az állami támogatások területén lefolytatott összetett gazdasági értékelések felett az uniós bíróságok által gyakorolt felülvizsgálat keretében az uniós bíróság nem helyettesítheti a Bizottság gazdasági értékelését a sajátjával. Ugyanakkor az uniós bíróságnak nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi valószerűségét, megbízhatóságát és következetességét kell vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kell, hogy e bizonyítékok tartalmazzák-e az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő összes adatot, valamint hogy e bizonyítékok alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket (lásd többek között: 2013. október 24-i Land Burgenland és társai kontra Bizottság ítélet, C-214/12 P, C-215/12 P és C-223/12 P, EU:C:2013:682, 78. és 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 Mindenekelőtt el kell utasítani a Spanyol Királyság azon érvét, amely szerint a Törvényszék nem vizsgálta meg azon bizonyítékok tárgyi valószerűségét, amelyekre a Bizottság a vitatott határozatban annak megállapítása érdekében támaszkodott, hogy a szóban forgó intézkedést nem lehetett a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinteni az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján, azzal az indokkal, hogy ez az intézkedés nem tartotta tiszteletben a technológiai semlegesség elvét.

72 A megsemmisítés iránti keresetből ugyanis nem tűnik ki, hogy a Spanyol Királyság a Törvényszék előtt azt állította volna, hogy a Bizottság olyan adatokra támaszkodott volna, amelyeknek nem állt fenn a tárgyi valószerűsége.

73 Végeredményben a Spanyol Királyság érve akként foglalható össze, hogy az a megtámadott ítélet 104. pontjában tett azon megállapítást vitatja, amely szerint a Bizottság nem volt köteles több részlettel szolgálni a technológiai semlegesség elvének tiszteletben nem tartásáról, mint amelyek a vitatott határozat (148)–(171) preambulumbekezdésében szerepelnek, azzal az indokkal, hogy az az ítélkezési gyakorlat, amelyre a Törvényszék e pontban támaszkodott, a jelen ügyben nem volt alkalmazandó.

74 A megtámadott ítélet 104. pontjában a Törvényszék – helyesen – a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatára hivatkozott, amely szerint a támogatási programok esetében a Bizottság szorítkozhat a szóban forgó program jellemzőinek tanulmányozására, amikor a határozat indokolásában azt mérlegeli, hogy e program az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében meghatározott célok valamelyikének megvalósításához szükséges-e. Így a Bizottság az ilyen programra vonatkozó határozatban nem köteles elemzést lefolytatni az e program alapján nyújtott valamennyi egyedi támogatásról. Csak a támogatások visszatérítésének szakaszában lesz szükséges minden egyes érintett vállalkozás egyedi helyzetének vizsgálata (2013. június 13-i HGA és társai kontra Bizottság ítélet, C-630/11 P–C-633/11 P, EU:C:2013:387, 114. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

75 Márpedig elegendő hangsúlyozni, hogy a Spanyol Királyság nem vitatja, hogy a szóban forgó intézkedés az előző pont szerinti ítélkezési gyakorlat értelmében vett támogatási programnak minősült, vagyis ez az ítélkezési gyakorlat alkalmazandó ezen intézkedésre. E tekintetben nem releváns a Spanyol Királyság által hivatkozott körülmény, amely azon alapul, hogy a jelen ügyben a szóban forgó egyedi közbeszerzési eljárások részét képezik a támogatási intézkedés ismertetésének.

76 Továbbá nem lehet helyt adni a Spanyol Királyság azon érvének sem, amely szerint a Törvényszék nem vizsgálta meg a közbeszerzési eljárások azon mintájának megbízhatóságát és következetességét, amelyekre a Bizottság támaszkodott.

77 A megtámadott ítélet 106. pontjából ugyanis kitűnik, hogy a Törvényszék lefolytatott ilyen vizsgálatot a Spanyol Királyság azon érvének megválaszolása érdekében, amelyet arra alapított, hogy a közbeszerzési eljárásoknak a Bizottság által felhasznált mintája nem volt reprezentatív. A Törvényszék megállapította, hogy még ha a Bizottság által elemzett 82 közbeszerzési eljárásból 65 olyan szállításra irányuló közbeszerzési eljárás is volt, amelyeket a vitatott határozat nem érint, a hálózat bővítését érintő 17 elemzett közbeszerzési eljárás mindenképp olyan mintát képvisel, amely a jelen ügyben kellőképpen jelentős volt, tekintettel különösen arra, hogy a közigazgatási eljárás Spanyolországban 16 autonóm közösséget érintett.

78 Márpedig a fellebbezésben a Spanyol Királyság nem adott elő egyetlen olyan érvet sem, amelynek keretében azt állította volna, hogy e mérlegelés nyilvánvalóan téves, még inkább pedig nem szolgált olyan adatokkal, amelyek alapján erre lehetne következtetni.

79 Végül, amennyiben e tagállam annak kijelentésére szorítkozik, hogy a Törvényszék a vitatott határozat hiányosságait a saját indokolásával pótolta, anélkül hogy e tagállam pontosítaná azokat az okokat, amelyek alapján ezt az érvet megfogalmazta, továbbá megjelölné a megtámadott ítélet érintett pontjait, ez az érv elfogadhatatlan.

80 Következésképpen a második fellebbezési jogalapot részben mint elfogadhatatlant, részben pedig mint megalapozatlant el kell utasítani.

81 A fentiekből következik, hogy a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

82 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése alapján, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, úgy rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

83 A Spanyol Királyságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A költségeket a Spanyol Királyság viseli.

Aláírások

i — A jelen szöveg kulcskifejezéseket tartalmazó részében az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.